

parochie HH. Twaalf Apostelen

Aanwezig: 35 leden pastoraatgroepen en locatieraden; 2 leden PCI parochie HH. Twaalf Apostelen
pastoor Harry Scheve, pastoraal werker Carin Timmerman, diaken Günther Oude Groen,
parochiemedewerker Gerry Spekkink; parochiebestuursleden Ineke Peterse, Herman Heuver en
Kees Koersvelt; projectbegeleiders Harry Bisseling en Cor Peters; Petra Hulman, Magda van Ommen
(parochiesecretariaat) en Gerrit te Vaarwerk (fotograaf)

VERSLAG

(aanvulling op de bijgevoegde PowerPoint presentatie)

1. **Welkom** door Cor Peters
2. **Opening** door pastoor Harry Scheve met psalm 95 en een gebed.
3. **Schriftlezing** door Cor Peters. *Uit de Handelingen der Apostelen 14, 21-27*
Naar aanleiding van de tekst hebben de aanwezigen met elkaar een geloofsgesprek.
Cor benadrukt het belang van het samen lezen van een bijbeltekst en het er met elkaar over te hebben. Ook jonge mensen zijn zoekende naar wat de Schrift te vertellen heeft.
4. **Terugblik platformavond 4 april 2022**
N.a.v. van het verslag: een vraag over de laatste zin op pag. 2: Harry B. had informatie toegezegd.
Deze informatie komt vandaag aan de orde.
Het verslag van de platformavond op 4 april 2022 wordt vastgesteld.

Anton Schilderinck (Lochem): Wat denkt het parochiebestuur te bereiken bij de bouw van het parochiecentrum. Wat is het doel en wat zijn de kosten?

Herman Heuver: In de parochie is een functionele werkomgeving voor het pastoraal team en het parochiebestuur nodig. Huisvesting is primair nodig en gewenst bij de St. Jan in Zutphen, ons eucharistisch centrum, om zo een centrale plek voor de parochie te ontwikkelen.

Het parochiebestuur denkt nog steeds dat het volume goed voldoet. De realiteit is dat door de krimp een aantal functies meer centraal zullen worden uitgevoerd. Het parochiebestuur is van mening dat deze huisvesting een goede stap is. De kosten zijn evident.

5. Toekomst geloofsgemeenschap

Cor Peters geeft een inleiding.

Daarna vinden groepsgesprekken plaats en volgt er een plenaire uitwisseling.

Zie het bijgevoegde bestand: *Werkochtend-acties-kernwoorden-geloofsgemeenschap*

Elsje August de Meijer (Joppe): Het gaat steeds over samen zijn, wat kunnen we doen voor elkaar. Maar geloof begint bij jezelf. Daar is stilte en harmonie voor nodig. En het genieten van de schoonheid van het kerkgebouw. In een gebouw dat niet aan de schoonheidsbeleving voldoet lukt dat veel minder. Het is heel belangrijk welke keuzes het parochiebestuur en pastoraal team maakt m.b.t. het kerkgebouw.

Cor Peters: het gebouw is een onderdeel van het geheel en wordt later op de ochtend besproken.

Theo te Brake: Heeft het zin om nu dit soort gesprekken te houden? Als onze kerk aan de eredienst is onttrokken en we onze geloofsgemeenschap in stand moeten houden heeft dit pas zin.

Harry Bisseling: Er is niet alleen zorg om het gebouw, maar ook over de toekomst van de geloofsgemeenschap. Er was altijd te weinig tijd om dit met elkaar te bespreken. Centrale vraag is 'kunnen we straks geloofsgemeenschap zijn zonder kerkgebouw?'. Deze vraag is niet nieuw; eind 2019 werd deze vraag als huiswerk meegegeven na een platformbijeenkomst.

Jaap Harmsen (Vorden) is het met Theo eens; gooi het programma om en maak de ochtend efficiënter.

Harry B: Op welk moment pakken we deze vragen dan op? Benut de energie eerst aan de toekomst van de geloofsgemeenschap. Zijn er voldoende dragende krachten om de toekomst verder vorm te geven? Zet niet alle energie in op het gebouw.

6. PAUZE

7. Het stapsgewijs onttrekken aan de eredienst

Ad 1: Geen weekendviering meer met teamlid of emeritus als voorganger.

Vraag: krijgen de kerken die openblijven elke weekend een viering?

Voor de kerken die openblijven, blijven de normaal geldende patronen.

Vraag: wat zijn vanuit de parochie de criteria om geen voorganger meer te sturen?

Ad 2: informatieavond parochianen.

Daar moet een zo goed mogelijk verslag van worden gemaakt. Alle geluiden die op de informatieavond klinken, moeten genotuleerd worden.

Ad 3: Hoorzitting onttrekken kerkgebouw.

Alle parochianen worden gehoord. Alle vragen en antwoorden worden vastgelegd.

Het parochiebestuur heeft een voorgenomen besluit. Het parochiebestuur komt dus horen. Een hoorzitting is daarom o.l.v. het parochiebestuur. De procedure schrijft voor dat het verslag aan het einde van de avond wordt voorgelezen. Opdat dat wat er gezegd is, goed is genotuleerd.

Ad 6: Definitief betekenen van het decreet veertien dagen voor definitieve levering/overdracht aan nieuwe eigenaar.

Het besluit is pas definitief op het moment dat er een koper voor het kerkgebouw is.

Kan dit een stichting van het bisdom zijn? Nee.

Kerkgebouwen zijn geen eigendom van het bisdom. De parochie is eigenaar.

Ad 7: Voor deze overdracht / levering dient het parochiebestuur een machtiging aan te vragen bij de bisschop.

De decreet is geen machtiging voor de parochie om de kerk over te dragen aan de nieuwe eigenaar.

Er komt een civiele levering aan de nieuwe eigenaar. De bisschop bepaalt of de levering mag plaatsvinden. De bisschop is geen eigenaar maar heeft wel instemming op de functie van het gebouw nadat het aan de eredienst is onttrokken. Dat is volgens het kerkrecht CODEX 1983.

Zowel civiel- als kerkrecht zijn van toepassing.

Elk parochiebestuur kan geen handeling verrichten zonder instemming van de bisschop.

Vraag: dit zijn de formele stappen. Als dit proces gaat lopen is het heel belangrijk dat het parochiebestuur en locatieraad goed communiceren met de parochianen. Hoe wordt duidelijk gemaakt aan de parochianen wat hun vragen en opmerkingen van invloed zijn op het proces?

Er komt een stappenplan per geloofsgemeenschap. Daarin staat het proces 'aan de eredienst onttrekken van het kerkgebouw' beschreven én welk gewicht het bezwaar van de parochianen zal zijn.

Op welk moment kan ik tegen het parochiebestuur zeggen dat ik het niet wil?

Bij stap 2 en 3.

Is er een moment dat de parochianen het besluit tegen kunnen houden? Of is het informeren en verder gaan met de orde van de dag?

Er kunnen argumenten naar voren komen waar geen rekening mee is gehouden. Komt er dan een aanpassing van het proces?

Kan het parochiebestuur de mening van de parochianen naast zich neerleggen?

Binnen het lokale proces wordt er door het parochiebestuur en de geloofsgemeenschap met elkaar samen opgetrokken. Daarbij wordt een bepaald tempo gehanteerd.

Het voorgenomen besluit om dit aantal kerken aan de eredienst te onttrekken zal niet veranderen. Alleen het tempo kan veranderen, je weet niet hoe het met de vervreemding van een kerk gaat.

Tussen het moment dat de bisschop heeft aangegeven het kerkgebouw aan de eredienst te gaan onttrekken (stap 5) en het concrete moment van overdracht kan het gebouw gebruikt worden voor o.a.: uitvaarten, jubileumvieringen, patroonsfeesten.

Mag de geloofsgemeenschap of het parochiebestuur bepaalde attributen uit het gebouw weghalen, zoals relikwieën, beelden, kandelaars?

Dit is onderdeel van het lokale proces. Zonder overleg wordt niets weggehaald. Stel er is iets dat de geloofsgemeenschap of parochiebestuur graag een nieuwe bestemming wil geven dan gaat dan in overleg.

Vraag: gaat dat in overleg of na overleg. Dat gaat in overleg.

Het Catharijneconvent maakt een actuele inventarisatie van de roerende goederen in elke kerk. Dat is een verplichting voor het parochiebestuur. Deze inventarisatie is een onderdeel van het dossier.

Vraag: de lokale geloofsgemeenschap besluit: prima, het is goed zo. We leveren alle sleutels in bij pastoor Scheve. Wie zorgt dan voor het gebouw?

Dit is een element dat in het lokale proces aan de orde komt.

Herman Heuver geeft aan dat de parochie verantwoordelijk blijft voor het gebouw.

Op enig moment is er een laatste eucharistieviering in een kerkgebouw. Dat moment wordt in overleg met elkaar bepaald en is een onderdeel van het lokale proces. Alles wat te maken heeft met de eredienst wordt aan het einde van de viering uit de kerk gedragen (denk aan Ons Heer, de godslamp, de altaarsteen). Dit is het afscheid van het gebouw. Hierna is er geen viering in de kerk meer mogelijk. Ook niet als de kerk nog niet verkocht is.

Vraag bij het concrete besluit bij de uitwerking van stap 1: Kan het besluit nog heroverwogen worden?

In de verdeling wie wanneer kan verschoven worden.

Er volgt een groepsgesprek over 'Het stapsgewijs onttrekken aan de eredienst'. Aansluitend plenaire uitwisseling.

Vraag: Volgen de stappen na elkaar?

Ja, het tempo bepaal je als lokale geloofsgemeenschap met het parochiebestuur.

In Borculo is er al een parochieavond geweest. Daar worden stap 1 en 2 omgedraaid.

Stappen zijn volgtijdelijk, tenzij er omstandigheden zijn om stap 1 en 2 om te draaien. In Borculo is er namelijk concrete belangstelling voor de kerk.

Wanneer het besluit is gevallen, kan de ontwijding van de kerk dan uitgesteld worden tot het moment van verkoop? Ja.

Zolang de kerk nog niet ontwijd is, kun je dan gewijde hosties halen om een woord- en communieviering in je kerk te houden.

Zolang de kerk nog niet aan de eredienst is onttrokken mag je Ons Heer in het tabernakel bewaren. De geloofsgemeenschap mag samenkomen om te vieren. Het pastoraal team buigt zich nog over de vraag wat het karakter van de viering mag zijn.

Wat is de zin van een bezwaartermijn?

Formeel moeten parochianen de kans krijgen om bezwaren te maken. Brummen heeft bezwaar gemaakt tot aan Rome. De uitkomst was negatief voor Brummen. Maar in formele zin kan dat.

De procedure is kerkrechtelijk opgesteld. Bestaat er ook zo iets over de periode erna? Wat gebeurt er met de geloofsgemeenschap?

Het traject van met elkaar als geloofsgemeenschap invulling geven aan lokaal geloven loopt al een tijd. Dit traject staat ook beschreven in de notitie 'de parochie op een kruispunt'.

In de geloofsgemeenschap moeten er wel lokale trekkers zijn, anders houdt het op. Dat geldt overigens ook voor de geloofsgemeenschappen in Keijenborg, Lochem en Zupthen.

Wat is er gedaan om parochianen bij de burens te krijgen?

In de geloofsgemeenschappen moet er ook stil gestaan worden bij de vraag hoe we met de vragen van mensen omgaan die naar een andere plek willen om deel te nemen aan de eucharistie. Kan er vervoer geregeld worden. Eventueel naar een plek buiten de parochie.

Bepaalt de projectontwikkelaar het moment van sluiting? Het parochiebestuur kan ook zeggen: deze kerk is niet eerder te koop als na 2025.

Op het moment dat zo'n situatie zich voordoet, vindt er een serieus gesprek plaats tussen parochiebestuur en locatie.

Kan de parochieavond niet samenvallen met de hoorzitting? Anders krijg je problemen om de parochianen steeds bij elkaar te brengen.

Hoorzittingen kunnen ook in aansluiting op een weekendviering zijn.

Tip: als je een parochieavond houdt maak daar dan een verslag van, zodat het in het dossier aangemerkt kan worden als stap 2. Houdt het parochiebestuur en pastoraal team op de hoogte van de stappen die gezet worden.

Het is een vrij overzichtelijk verhaal, kan dat niet in de 'Onderweg' of zelfs lokaal gemeld worden?

Onderdeel van het proces is de 'Nieuwsbrief' en de informatie komt op de website te staan.

Er dient voorkomen te worden dat iedere geloofsgemeenschap zijn eigen verhaal gaat vertellen.

Opnieuw een opmerking waarmee begonnen werd: willen het parochiebestuur en pastoraal team niet heroverwegen welke kerken gesloten gaan worden en welke niet vanwege andere criteria dan die nu gesteld zijn?

Vraag is genotuleerd. Volgende keer komt er een toelichting.

Criteria waren: voldoende kerkgangers, vrijwilligers en financiën; dan geen kerksluiting.

Dit beleid is losgelaten, zoals te lezen is in de notitie 'de parochie op een kruispunt'.

Alle vragen zijn opgenomen in een overzicht, dat aan de aanwezigen wordt uitgereikt en bij deze notulen is toegevoegd. De genoemde stukken bij de beantwoording komen op de website.

8. Het vervolg van het proces

Ad a: herinrichten van de organisatie (geen clusters meer, maar werken met pastorale coördinatoren). Informatie hierover wordt als bijlage bij dit verslag verzonden.

Schroom niet hierover vragen te stellen aan het pastoraal team.

Ad Huiswerk: Reik dat aan zover als je bent. Pak op waar je mee bezig bent, maar probeer alles wat met het gebouw te maken heeft op een ander spoor te zetten.

Wat doe je als je geen kerk meer hebt en ook geen gebouw?

Participeer bij wat er in het dorp gebeurt. Als er in Joppe geen gebouw is om elkaar te ontmoeten, dan moet je het daar over hebben in het proces.

Als we een ruimte moeten huren, wie betaalt dat dan?

Overleg met het parochiebestuur. Als er een ruimte nodig is, dan is dat nodig.

Berna geeft aan de een geloofsgemeenschap heel veel betaalt aan de verzekering van de kerk. Als de verzekering vervalt omdat er geen kerk meer is, is er geld om heel veel mee te doen.

Het parochiebestuur communiceert niet genoeg, we horen te weinig. Het parochiebestuur moet eerlijk zijn waar de grenzen en mogelijkheden liggen.

Cor Peters en Harry Bisseling leveren hun bijdrage in dit proces. Carin Timmerman geeft aan dat zij niet alles ziet of hoort. Bel of mail met haar of het parochiebestuur en dan kan er misschien iemand komen om e.e.a. uit te leggen.

9. Afronding / maken van afspraken

- Huiswerk: maak als geloofsgemeenschap vóór 1 juli a.s. een plan hoe je invulling wilt gaan geven aan Lokaal Geloven.
- via de Nieuwsbrief wordt de voortgang van het proces beschreven
- Op de website staat een tegel 'Toekomst parochie – proces kerksluitingen' ledere geloofsgemeenschap kan eigen artikelen op eigen pagina plaatsen.
- ergens in okt. een vervolg platformavond
- bijlages bij dit verslag:
 - de PowerPoint presentatie – te gebruiken voor eigen gebruik, maar tekst niet wijzigen.
 - *Werkochtend-acties-kernwoorden-geloofsgemeenschap*
 - bijlage over de coördinatiegroep

10. Sluiting

Ineke Peterse dankt Harry Bisseling en Cor Peters voor hun bijdrage aan deze werkochtend. Het parochiebestuur biedt de aanwezigen een lunch aan.